

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az Osztrovicsné dr. Lukács Julianna ügyvéd által képviselt **felperes neve** felperesnek - a dr. Varga Róbert jogtanácsos által képviselt **Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve 4-6.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. március 9-én meghozott 18.OP.634.320/2005/31. számú ítélete ellen az alperes 32. és Pf/2. sorszámon előterjesztett fellebbezése, valamint a felperes Pf/4. sorszámu csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperesi marasztalás összegét 5.135.000 (ötmillió-százharmincötezer) forintra, míg a 674.000 (hatszázhetvennégyezer) forint összeget 135.000 (százharmincötezer) forintra - a kamat kezdő időpontja és mértéke érintetlenül hagyásával - leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek a másodfokú per költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

Módosított keresetében a felperes 315.000 Ft dologi kár, 664.000 Ft költség és 9.000.000 Ft nem vagyoni kár összességéként 9.979.000 Ft kártérítés és annak 1999. január 10. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest (Ptk. 339. §; 348. §; 355. § és 359. §).

Az alperes a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összegszerűségét is vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.674.000 Ft-ot, abból 674.000 Ft után 1999. január 10-től 2001. december 31-ig évi 20 %-os, 2002. január 1-től 2004. december 31-ig évi 11 %-os, 2005. január 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 500.000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra, az abban megjelölt időben és módon 108.090 Ft előlegezett szakértői költséget.

Ítéletének indokolásában elsőként az alperes elévülési kifogását vizsgálta, és azt a Ptk. 324. § (1) bekezdése, 327. § (2) bekezdése és 360. § (1) bekezdése alapján elutasította. Rögzítette, hogy a Fővárosi Bíróság 13.B.304/2001/63. számú, a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.1251/2004/6. számú végzésével helybenhagyott ítéletében megállapította: az alperessel szolgálati jogviszonyban álló vádlott eljárása során a felperes sérelmére elkövette az életveszélyt okozó testi sértés büntettét, a bántalmazás következtében a felperesnél a kemény burok alatti szivárgó vérzés hatására nagy kiterjedésű, a jobb oldali kemény burok alatti, életveszélyt okozó vérgyűlem keletkezett. Bár a jelen perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő a szakvéleményében arra a következtetésre jutott, hogy a felperes sérelmére elkövetett cselekmény és a felperesnél kialakult vérömleny között az okozati összefüggés nem állapítható meg, a bíróság a Pp. 4. § (2) bekezdésére figyelemmel csak a büntető bíróság jogerős ítéletében foglaltakat fogadhatta el ítélete alapjaként, hiszen nem állapíthatta meg határozatában, hogy az elítélt a terhére rótt bűncselekményt nem követte el.

A Ptk. 355. § (1)-(2) és (4) bekezdése alkalmazásával vizsgálta a felperes kárát. Megállapította, hogy a vagyoni kár összegének meghatározásakor a bizonyítékokat mérlegelve járt el, hiszen a felperes vagyoni hátránya bizonyítására nem tudott számlákat csatolni. A felperes saját nyilatkozatán túl volt házastársa tanúvallomásával bizonyította, hogy bántalmazásakor tönkrement a márkás, jó minőségű kabátja, nadrágja, zakója és az inge, ezeknek az értékét pedig a bíróság a felperes keresetében megjelölt összegben (29.000 Ft, 50.000 Ft, 5.000 Ft) fogadta el. Az ezt meghaladó igényeket azért utasította el, mert a felperes maga adta elő határozottan, hogy karórát nem szokott hordani, és sem a felperes, sem a tanúként meghallgatott volt házastársa nem állította, hogy a felperes sapkája, sálja, cipője tönkrement.

A felperes gyógykezeléssel felmerülő 50.000 Ft-os igényét a keresettel egyező összegben találta bizonyítottnak, a felperes által csatolt orvosi igazolás és az OEP adatszolgáltatása ugyanis együttesen alátámasztotta, hogy a felperesnek 1999-ben a bántalmazásból eredő egészségkárosodása miatt havi 14.117 Ft gyógyszerköltsége volt. A felperesnek a műtetre, kezelésekre és kontrollra járásra alapított 50.000 Ft-os igényét a felperes és volt házastársa tanúvallomása alapján a keresetben megjelölt tíz alkalomból három bizonyítása mellett 15.000 Ft erejéig ítélte alaposnak. A perben kirendelt szakértő kétheti ápolási költséget, hétheti

gondozói költséget és ugyancsak hétheti, napi 500 Ft élelemfeljavítási költséget tartott indokoltnak, ezért a keresetben megjelölt 504.000 Ft ápolási költséget, továbbá a keresetben megjelölt hatheti időtartam és a szakértő által megállapított 500 Ft költség figyelembevételével a felperes étkezéssel kapcsolatos költségét 21.000 Ft-ban fogadta el, az ezt meghaladó igényt pedig elutasította.

A felperes saját nyilatkozatával, valamint volt házastársa és lánya tanúvallomásával bizonyította, hogy a károkozó magatartás és az abból eredő sérülés folytán életvitele hátrányosan változott. Korábbi állandó sporttevékenységét a felperes kénytelen volt megszüntetni, bántalmazása óta fáradékony, feledékeny, érzelmileg labilis, állandó félelme alakult ki a rendőrség valamennyi tagjával szemben, az utcára kilépve mindentől tart. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő is megállapította, hogy a felperesnél a kemény burok alatti vérömleny miatt kialakult állapot közepes mértékben életvitelbeli változást okozott, a hivatkozott fáradékonyság, feledékenység a vérömlennyel összefüggésbe hozható, egyéb maradandó károsodás azonban a felperesnél nem alakult ki. Mindezekre figyelemmel a bíróság a felperest ért nem vagyoni kár mértékét az ítélet meghozatalakor fennálló ár-és értékviszonyok alapján mérlegeléssel 5.000.000 Ft-ban határozta meg, és az ezt meghaladó nem vagyoni kártérítésre irányuló igényt, valamint a kamatigényt elutasította.

A vagyoni kár címén megítélt összeg után az alperest a Ptk. 360. § (1) bekezdése, 298. §-a, 301. § (1) bekezdése alapján kötelezte a keresetben megjelölt időponttól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére. A perkölségről a Pp. 81. § (2) bekezdése, míg a szakértői költség megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdése felhívásával rendelkezett.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítést 100.000 Ft-ra, a megítélt dologi kárt 49.000 Ft-ra, míg a költségek összegét 504.000 Ft-tal kérte leszállítani.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jelentősen eltúlzott összegű vagyoni és nem vagyoni kártérítést ítelt meg a felperesnek. Jóllehet, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján a bíróság nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt, döntésének meghozatalakor azonban figyelembe kellett volna vennie a perben felmerült bizonyítékokat is. Az elsőfokú bíróság maga utalt ítéletében a perben kirendelt szakértő véleményében kialakított álláspontra, döntésében mégis csak a büntető bíróság jogerős ítéletében megállapított tényeket vette alapul. Ezzel az elsőfokú bíróság a jogszabály által részére juttatott cselekvési mezőben nem az adott esetre optimális megoldást választotta, a Pp. 4. § (2) bekezdése ugyanis önmagában nem negligálja a polgári perben feltárt egyéb bizonyítékokat, így azokat a bíróságnak figyelembe kell vennie, megtalálva a megoldást arra az ellentmondásos helyzetre, amelyet a Pp. hivatkozott rendelkezése szerinti tilalom és a perbeli bizonyítás eredménye közötti ellentét idéz elő. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés indokolásakor hivatkozott arra a szakértői megállapításra, amely szerint a kemény burok alatti vérömleny miatt kialakult állapot a felperesnél közepes mértékben életvitelbeli változást okozott, és a felperes fáradékonyága, feledékenysége a vérömlennyel összefüggésbe hozható. Figyelman kívül hagyta azonban a szakvélemény egyéb megállapításait, hiszen a

szakértő arra is rámutatott, hogy mindez nem hozható oksági viszonyba az alperesi alkalmazott magatartásával. A bíróság bizonyítottan tartotta a felperes életvitelében bekövetkezett hátrányos változást is, habár ezzel kapcsolatos megállapításai semmilyen konkrétumot nem tartalmaznak, a felperes belső, szubjektív véleményét tükrözik, és így nem alkalmasak a nem vagyoni kárpótlásra való igény fennállásának bizonyítására. A perben meghallgatott tanúk vallomásai sem tartalmaztak olyan kézzel fogható, konkrét hátrányt, amely indokolná a nagy összegű nem vagyoni kárpótlást, különös tekintettel arra, hogy a felperes az orvosi dokumentáció szerint a műtétet követően gyorsan felgyógyult és maradandó egészségkárosodást sem szenvedett. A felperes tehát nem bizonyított olyan hátrányt, amelynek csökkentéséhez, kiküszöböléséhez a megítélt nagyságrendű nem vagyoni kárpótlás lenne szükséges. A nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem értelmezhető sérelemdíjként, így csak akkor illeti meg a sértettet, ha kézzel fogható hátrány kimutatására, igazolására képes. Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül hivatkozott ítéletében a Ptk. 348. § (1) bekezdésére, mert az alperes az állományában szolgálatot teljesítő, hivatásos állományú tag közhatalmi jellegű tevékenység gyakorlása során elkövetett károkozó magatartásért a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglaltak szerint viseli a felelősséget.

A felperes dologi káraival összefüggésben hangsúlyozta, hogy a perben lefolytatott bizonyítás eredményeként csak a felperesen lévő ing, nadrág, kabát károsodása bizonyított, ezért a 49.000 Ft-ot meghaladó bizonyítatlan igény elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az 504.000 Ft ápolási költség is teljesen megalapozatlan követelés, a felperes ugyanis nem bizonyította, hogy őt hat héten keresztül napi 12 órában, óránként 1.000 Ft díj mellett valaki ápolta volna. Sőt, a felperes személyes meghallgatásakor ezzel éppen ellenkező tartalmú nyilatkozatot tett. Előadta ugyanis, hogy a műtét után gyorsan felgyógyult, el tudta látni magát, és volt felesége is azt állította a perben, hogy a műtétet követően kb. két hétig segített a felperesnek, mert ott akart lenni mellette, nem merte őt egyedül hagyni, ezért azonban a felperestől semmilyen pénzt nem kapott.

Csatlakozó fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és keresete teljesítését kérte.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárásban megállapítottakat figyelembe véve értékelte a szándékos károkozást, a felperes súlyos, maradandó egészségromlását, súlyosan negatív irányba megváltozott életkörülményeit és pszichés, szorongásos állapotát. Az alperesnek alaphelyzetben az a feladata, hogy szolgáljon és védjen, ehelyett a rendkívüli helyzetben lévő, segítséget kérő felperest életveszélyesen bántalmazta. Végül kifejtette: „az elsőfokú ítélet helyesen értékeli a büntetőeljárási bizonyítást, de a felperesi álláspont szerint az alperes szándékos magatartása, a feladatával teljesen ellentétes cselekménye, az emberek bizalomvesztése, és a felperes maradvány állapota összecszerűségében nincs arányban az erkölcsi és egészségi állapotban keletkezett kár mértékével.”

Az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az alperest 100.000 Ft nem vagyoni kártérítés,

továbbá 49.000 Ft dologi kár, 86.000 Ft költség és 135.000 Ft járulékaik megfizetésére kötelező rendelkezése, ezért azt a másodfokú bíróság nem érintette.

Az alperes fellebbezése részben volt alapos, míg a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság nem vagyoni kártérítésről hozott döntésével maradéktalanul egyetértett, a vagyoni kártérítésről szóló döntését azonban csak részben osztotta.

A másodfokú eljárásban az alperes kártérítési felelőssége már nem volt vitatott, ugyanakkor az alperes felelősségének elismerése mellett is kihangsúlyozta, hogy ez a felelősség nem az elsőfokú ítéletben hivatkozott Ptk. 348. § (1) bekezdése, hanem 349. § (1) bekezdése szerint terheli. Az alperes érvelésével a másodfokú bíróság egyetértett, hiszen a károkozás jelen esetben kifejezetten a közhatalmi tevékenység gyakorlásával történt.

A felperes a ruházatában okozott kárt 315.000 Ft-ban jelölte meg. Az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott bizonyítás eredményeként helyesen állapította meg, hogy ebből 180.000 Ft kár bekövetkezte nem bizonyított, mert a karóra, sapka, sál és cipő megrongálódását a felperes saját előadása cáfolta. A felperes maga adta elő, hogy tönkretett kabátját 29.000 Ft-ért vásárolta, helyesen döntött ezért az elsőfokú bíróság, amikor az ezen a címen igényelt 29.000 Ft-ot meghaladó követelést elutasította. A felperes ugyancsak maga adta elő, hogy öltönyt nem szokott viselni, és azt is határozottan kijelentette, hogy bántalmazásakor sem volt öltönyben, volt házastársa ezzel ellentétes tanúvallomása a zakóban bekövetkezett kárt így nem bizonyította. Ezért a másodfokú bíróság az alperes fellebbezése alapján a megítélt 84.000 Ft dologi kár összegét a zakó 35.000 Ft-os értékével leszállította, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta.

A költség címén érvényesített 664.000 Ft-os igényből az elsőfokú bíróság 590.000 Ft követelést tartott alaposnak. Az elsőfokú bíróság ugyancsak a bizonyítékok helyes értékelésével vonta le azt a következtetést, hogy a felperes nyilatkozatával és volt házastársa tanúvallomásával a műtetre, kezelésre, kontrollra járás 15.000 Ft-ot meghaladó költsége nem igazolt, hiszen a felperes és volt házastársa együttes nyilatkozata legfeljebb három alkalom bizonyítására volt alkalmas a keresetben állított tízzel szemben. Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt szakértő véleményében megállapított adatok alapján a feljavító étkezés 21.000 Ft-os költségét is helyesen állapította meg, és utasította el az ezen a címen támasztott, ezt meghaladó követelést. Tévedett azonban, amikor pusztán a szakértői véleményből kiindulva megítélte a keresetben felszámított 504.000 Ft-os ápolási költséget. Az ápolás ténye és az azzal járó költségek felmerülte ugyanis nem bizonyított a perben, hiszen ezt a felperes személyes előadása és volt házastársa ezzel egybehangzó tanúvallomása cáfolta. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésének helyt adva a költségek 590.000 Ft-os

marasztalási összegét 86.000 Ft-ra leszállította, míg a felperes követelését elutasító döntést helybenhagyta.

A felperes nem vagyoni kártérítésként 9.000.000 Ft és annak 1999. január 10. napjától járó kamatai megfizetését kérte. Az elsőfokú bíróság a határozata meghozatalának időpontjában fennálló értékviszonyok alapján 5.000.000 Ft-ot tartott megalapozottnak, és a felperes ezt meghaladó követelését a járulékok egészére kiterjedően elutasította. Az alperes fellebbezésében azért kérte 100.000 Ft-ra leszállítani az 5.000.000 Ft-os összeget, mert álláspontja szerint egyrészt a büntető ítéletben megállapított eredmény (a felperes életveszélyes állapota) és a testi sértés közötti okozati összefüggést a perben kirendelt orvosszakértő véleménye cáfolta, másrészt nem bizonyított olyan hátrány bekövetkezte, amelynek csökkentéséhez, kiküszöböléséhez a megítélt összegű kárpótlás lenne szükséges.

A nem vagyoni kártérítéssel összefüggésben a másodfokú bíróság elsőként azt emeli ki, hogy ennek megtérítésére a károsult személyhez fűződő jogainak megsértése esetén tarthat igényt (Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont). A felperes személyiségi jogai közül az alperessel szolgálati jogviszonyban álló rendőr a testi épséghez, egészséghez, emberi méltósághoz fűződő jogokat egyaránt megsértette (Ptk. 76. §). Az alperes ugyan helyesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a jogsértéssel okozati összefüggésben bekövetkezett hátrányainak bizonyítása, téves volt viszont az az álláspontja, hogy ezeknek a tényeknek a perbeli bizonyítása elmaradt.

A felperest ért egyik hátrány, hogy testi sértése következtében életveszélyes állapotba került. A büntető bíróság jogerős ítéletében azt állapította meg, hogy a vádlott bűnös 1 rendbeli életveszélyt okozó testi sértést okozó büntetében és 1 rendbeli hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségében. Minthogy a Pp. 4. § (2) bekezdése szerint a jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről döntő polgári peres bíróság nem állapíthatja meg határozatában, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt, jelen perben a bíróság sem állapíthatta meg, hogy az elítélt terhére rótt bűncselekménynek bármelyik tényállási eleme hiányzik. Márpedig az életveszélyt okozó testi sértés bűncselekményének elengedhetetlen eleme a testi sértés eredménye, vagyis a sértett életveszélyes állapota. Ezzel az ítélettel szemben tehát nem tehető vitássá a polgári perben, hogy a felperes életveszélyes állapota a testi sértéssel okozati összefüggésben következett be. A felperest ért további hátrányokat a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleménye, a felperes által felkért pszichiáter orvos perbeli szakvéleményben is figyelembe vett szakvéleménye, a felperes volt házastársának és lányának tanúvallomása, a felperes személyes előadása és az ezen a tárgyaláson jegyzőkönyvben rögzített állapota bizonyítja. Ezek ugyanis együttesen igazolják, hogy a felperest a tettelegességgel súlyos lelki sérelem érte; a történetek felidézése még a bántalmazást követő 8. évben is felzaklatja, sírásra készteti; szorong, lehangolt; az utcára lépve fél, ha rendőrt lát, megijed; kapcsolattartása családtagjaival is megnehezült; korábban rendszeresen végzett napi tevékenységeivel (sport, munka) felhagyott. Mindezek a tények összességükben bizonyítják a felperes pszichés állapotának sérülését, személyiségének kedvezőtlen változását, napi tevékenységének beszűkülését,

vagyis életminőségének jelentős mértékű hátrányos megváltoztatását. Ezeknek a hátrányoknak az alapulvételével és a perben felmerült valamennyi körülmény figyelembevételével az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyesen és okszerűen mérlegelve állapította meg a nem vagyoni kár 5.000.000 Ft-os összegét. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés leszállítására, illetve felemelésére irányuló fellebbezést, csatlakozó fellebbezést egyaránt alaptalannak ítélte.

A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta.

A peres felek pernyertességének közel azonos aránya miatt a másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy másodfokú költségeiket a felek a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint maguk viselik. A felperes költségmentessége, illetve az alperes illetékmentessége miatt le nem rótt csatlakozó fellebbezési és fellebbezési illetéket is az állam viseli (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §).

Budapest, 2007. szeptember 18.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hőbl Katalin s.k.
előadó bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: